

Marinela ȚEPUȘ

BALET

Viata dislextrud nostru în pași de dans

Beatrice Rancea este o binecunoscută regizoare și coregrafă a lumii teatrale românești de după 1989. Remarcată de către Valentin Silvestru pe când încă era studentă la ATF București, Beatrice Rancea și-a construit cariera cu multă tenacitate și cu o extraordinară știință în a-și cultiva și proteja imaginea. Puțină lume, însă, a putut-o vedea dansând. Și aceasta s-a întâmplat mai ales în vremea din urmă, la o vârstă când cele mai multe dansatoare părăsesc scena pentru a se dedica altor profesii. Ei bine, Beatrice Rancea a dovedit, în asemenea momente, nu doar că are un incontestabil talent, dar și că posedă o extraordinară expresivitate și capacitate de a depăși limitele firești ale trupului. Dansul său este realmente teatral. Sugestiv, emanând o forță interioară copleșitoare, Beatrice Rancea trăiește fiecare clipă (a)trăgându-și spectatorii într-o vâltoare a mișcării către absolut.

Acum câțva timp am fost invitată la premiera spectacolului *Bal* al Operei Naționale Române din Iași. O încercare ambițioasă pentru o instituție de cultură aflată, de ani buni, în pelerinaj prin propriul oraș, întrucât monumentală clădire a Teatrului Național se repară, după modelul românesc al „Meșterului Manole” (adică la nesfârșit). În consecință, această producție se joacă pe scena Teatrului „Luceafărul”. Spuneam, *ambicioasă*, pentru că s-a făcut cu colaborarea unei coregrafe maghiare, foarte în vogă în Ungaria și care cucerește, cu pași repezi, notorietate internațională. Este vorba de Yvette Bozsik, care semnează regia și coregrafia. Este interesantă simbioza între cele două coregrafe în contextul în care una dintre ele urcă pe scenă, devenind dansatoare și lăsându-se, cu deplină încredere și dăruire, pe mâna celeilalte. Dincolo de performanța scenică evidentă, devine lăudabil consimțământul lui Beatrice Rancea de a se supune indicațiilor regizorale și coregrafice ale altei persoane. Spun asta, întrucât cunosc bine personalitatea vulcanică a artistei, care se manifestă dictatorial în momentul în care realizează ea însăși un spectacol. Nu știm cum va fi fost colaborarea celor două, ambele cu un temperament special, acaparator, dar se poate vedea finalitatea, cu adevărat împlinită. Pe scenă, Beatrice Rancea atrage atenția, luând, adesea, răsuflarea publicului. În jurul său, ceilalți dansatori fac eforturi să-i ridice la plasă, să o urmeze, constituind un întreg omogen.

Spectacolul are două părți, destul de diferite. Prin intermediul fiecărei secțiuni ni se dezvăluie lăuntrul ființei umane, partea aceea inefabilă, numită, cel mai adesea, suflet. Primul act este mai zgomotos, pare (voit) superficial, puțin excentric, puțin mecanic, petrecându-se într-o sală modestă de bal (oarecum asemănătoare cu cea a căminelor culturale din veacul trecut), în care se expun personaje din toate mediile sociale: de la menajera sau țărăncuța cu baticul legat la spate până la cântăreața sau dansatoarea de șantan, proaspăta mămică ori demoazela în căutarea unui pretendent. Asemenea, și partea masculină este bine garnisită cu domnișori frustrați, cu ofițeri atent frizați și parfumați în căutare de distracție ieftină, cu bărbați eleganți și cam fanați. În fine, o gamă largă de tipologii, astfel încât, în pași ușori de dans, să putem descoperi mici frânturi din biografia fiecăruia, bucăți de poveste, neîmpliniri, aspirații, regrete, dorințe și, numai rareori, fulgurante cli-piri de fericire. O lume bizar amestecată, care conduce la certitudinea că nimeni nu este mulțumit cu ceea ce-i rezervă destinul și că suntem mereu tentați să căutăm

altceva, că micile sau marile noastre nevoi sunt ale naibii de asemănătoare și de meschine. Și dacă, până la pauză, personajele măcinate de mici sau mari frustrări, mânate de îndoielnice idealuri, speranțe etc. se manifestă destul de zgomotos, în partea a doua, ele capătă culori (la propriu, prin intermediul luminii) și la figurat (prin cel al dansului) mai fine, încărcate de o poezie a singurătății eterne. Este o parte dedicată resemnării, consolării că suntem pieritori și ridicoli în disperarea noastră de a ne agăța de eternitatea care nu ne aparține. Momentele părții a doua se petrec într-un loc incert, romantic, poate la țărmul unei mări (doar) presimțite. Aici secvențele grotești dispar sub abia perceptibile clipe poetice. O lume mai stilată, mai rafinată umple locul, marcat de linia unui orizont îndepărtat.

Muzica este foarte diversă și aleasă în așa fel încât să placă fiecăruia. Dansurile sunt diferite, însă miza cade, mai ales, pe cele cu o profundă tentă dramatică: tangoul este la mare preț.

Bal este o călătorie dansantă, care definește caractere, dezvăluie trame și tare de când lumea. Place pentru că ne stimulează imaginația. Impresionează prin profesionalismul trupei. Captează printr-un senzualism discret. Rămâne în memoria noastră prin performanța coregrafiei și prin forța de expresie a protagonistei Beatrice Rancea. *Bal* este un spectacol pentru toată lumea, nu doar pentru iubitorii de dans contemporan. Micile povești narate în/ prin mișcare îl apropie esențial de teatru.

Opera Națională Română, Iași – *Bal*. Regia și coregrafia: Yvette Bozsik. Consultant artistic: Marcell Iványi. Asistenți coregrafie: Borbála Blaskó, Szabolcs Vislóczki (toți din Ungaria). Costumele: Mara Bozóki. Decorul: Pető József. Maestru de balet: Dan Berihoi. Dansează: Beatrice Rancea, Lăcrămioara Proca, Pamela Tănase, Roua Răuț, Manuela Giuverdea, Monica Mihai, Roxana Dorin, Gheorghe Iftinca, Adrian Spătărescu, Dumitru Buzincu, Elvis Gache, Bogdan Tuluc, Iulian Ciapă, Leon Suman. Premiera: iunie 2010.